

Економічні горизонти

ISSN 2522-9273 (print)
ISSN 2616-5236 (online)

Economies' Horizons,
No. 3(6), pp. 86–94.

DOI: [https://doi.org/10.31499/2616-5236.3\(6\).2018.156319](https://doi.org/10.31499/2616-5236.3(6).2018.156319)

Домашня сторінка: <http://eh.udpu.edu.ua>

УДК 368(477)

Правові та практичні аспекти діяльності страхових посередників у системі продажів страхових послуг в Україні

Л. А. Чвертко¹, к. е. н., доцент

Т. О. Корнієнко², к. е. н.

О. А. Вінницька³, к. е. н., доцент

Стаття надійшла: 30.08.2018

Стаття прийнята: 14.09.2018

Чвертко Л. А., Корнієнко Т. О., Вінницька О. А. Правові та практичні аспекти діяльності страхових посередників у системі продажів страхових послуг в Україні. *Економічні горизонти*. 2018. № 3(6). С. 86–94. DOI: [10.31499/2616-5236.3\(6\).2018.156319](https://doi.org/10.31499/2616-5236.3(6).2018.156319).

Анотація. *Мета дослідження.* Аналіз регулятивної бази та фінансово-економічних показників посередницької діяльності у системі продажів страхових послуг в Україні, а також розробка рекомендацій щодо її оптимізації. *Методологія.* Сукупність методів, що використовувалися для висвітлення теоретичних, правових та прикладних аспектів страхового посередництва, а саме: методи узагальнення, порівняння, хронологізації, аналізу та синтезу. *Результати.* Визначено роль страхових посередників у системі продажів страхових послуг, виокремлено переваги такого механізму продажу. Визначено місце страхових агентів у цьому процесі. Розкрито сутність брокерської діяльності на страховому ринку. Висвітлено специфіку державного регулювання посередницької діяльності у страхуванні та перестраховуванні в Україні. Здійснено оцінку сучасного стану розвитку страхового посередництва на вітчизняному страховому ринку, обґрунтовано пропозиції щодо удосконалення підходів до державного регулювання цієї діяльності. Встановлено, що залучення страхових посередників є важливою складовою дистрибуції страхових послуг, що обумовлює необхідність посилення ролі страхових посередників у просуванні страхових послуг від страховика до потенційного клієнта. *Практичне значення.* Можливість використання результатів дослідження органами державної влади для вдосконалення законодавчої бази щодо регулювання діяльності страхових посередників, у діяльності страховиків та страхових посередників – для підвищення рівня поінформованості потенційних споживачів страхових послуг про переваги страхового посередництва. Перспективи подальших досліджень. *Перспективи подальших досліджень* окреслених у статті питань вбачаємо в розробці рекомендацій щодо удосконалення організації діяльності страхових брокерів у механізмі страхового захисту.

¹ Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини; доцент кафедри фінансів, обліку та економічної безпеки; ідентифікатор ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2788-6991>; e-mail: luda_um@ukr.net.

² Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини; доцент кафедри фінансів, обліку та економічної безпеки; ідентифікатор ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8020-0771>; e-mail: kornienkoto@ukr.net.

³ Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини; доцент кафедри фінансів, обліку та економічної безпеки; ідентифікатор ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6402-6451>; e-mail: vinnytska.oksana@ukr.net.

Ключові слова: страхові посередники, страховик, страхове посередництво, страховий агент, страховий брокер, перестраховий брокер, посередницькі послуги, страховики, страхувальники, страховий ринок.

JEL Classification: G 22, K 39

Legal and practical aspects of activities of insurance intermediary in the selling insurance services sector in Ukraine

Liudmyla A. Chvertko¹, Cand. Ec. Sc., Associate Professor

Tetiana O. Korniienko², Cand. Ec. Sc.

Oksana A. Vinnytska³, Cand. Ec. Sc., Associate Professor

Received: 30 August 2018

Accepted: 14 September 2018

Chvertko, L. A., Korniienko, T. O. and Vinnytska, O. A. (2018), "Legal and practical aspects of activities of insurance intermediary in the selling insurance services sector in Ukraine", *Economies' Horizons*, No. 3(6), pp. 86–94, doi: [https://doi.org/10.31499/2616-5236.3\(6\).2018.156319](https://doi.org/10.31499/2616-5236.3(6).2018.156319).

Abstract. *The purpose of the research* is to examine and analyze the legal framework as well as financial and economic indicators of the activities of insurance intermediaries in the insurance sales business in Ukraine as well as the development of recommendations for its optimization. *Methodology.* The totality of research methods is used to describe the theoretical, legal and applied aspects of insurance mediation, namely the methods of generalization, comparison, chronology, analysis and synthesis. *Results.* The study investigates the role of insurance intermediaries in the system of sales of insurance services, outlining the advantages of such a mechanism of sales. The place of insurance agents in this process is determined. The essence of brokerage activity on the insurance market is revealed. The specifics of state regulation of intermediary activity in insurance and reinsurance in Ukraine are highlighted. The estimation of the current state of development of insurance mediation on the domestic insurance market is evaluated, suggestions on the improvement of approaches to state regulation of this activity are substantiated. *Practical meaning.* The ability to use the survey results to improve the legal framework for the regulation of insurance intermediaries by public authorities; to raise awareness of potential insurance consumers about the benefits of insurance mediation by insurers and insurance intermediaries. *Prospects for further research.* The results can be supplemented by research into improvement of the organization of the activity of insurance brokers in the mechanism of insurance protection.

Keywords: enterprise competitiveness, development strategy, methodology of competitiveness evaluation, competitive advantages.

1. Вступ.

Розвиток конкуренції на страховому ринку створює стимули для страхових компаній осучаснювати, а також розробляти, формувати та поширювати нові страхові

послуги. Для того, щоб зацікавити потенційних споживачів і надати інформацію про такі послуги, а також успішно їх реалізувати, страховики застосовують на ринку різні методи та механізми. Водночас

---

¹ Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University; Associate Professor at the Department of Finance, Accounting and Economic Security; ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2788-6991>; e-mail: luda_um@ukr.net.

² Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University; Associate Professor at the Department of Finance, Accounting and Economic Security; ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8020-0771>; e-mail: kornienkoto@ukr.net.

³ Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University; Associate Professor at the Department of Finance, Accounting and Economic Security; ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6402-6451>; e-mail: vinnytska.oksana@ukr.net.

більшості клієнтів важко зорієнтуватись у різноманітні страхових продуктів, тому для реалізації цих продуктів та полегшення розуміння потенційними покупцями специфіки страхового захисту, дедалі більшу роль на фінансових ринках починає відігравати страхове посередництво.

Страхові посередники є сполучною ланкою між страховими компаніями, які прагнуть продати свої страхові послуги, і страхувальниками, що ставлять собі за мету забезпечити страхове покриття.

2. Аналіз останніх досліджень і публікацій з проблеми.

Широке коло проблем страхового ринку були і залишаються об'єктом систематичних теоретичних досліджень та прикладних розробок і рекомендацій. Важливе місце в дослідженнях як зарубіжних, так і вітчизняних вчених посідає проблематика функціонування страхових посередників. Зокрема, наукове підґрунтя сучасного розуміння страхового посередництва заклали доробки таких вітчизняних учених, як Л. Чвертко, Т. Демченко (*Chvertko and Demchenko, 2018*), Ю. Мельничук (*Melnychuk, 2018*), Дж. Берлінг (*Burling, 2017*), С. Домінік-Феррейра (*Dominique-Ferreira, 2017*), В. Вуурен, А. Юстин (*Vuuren and Justine, 2017*), Т. Шаухін (*Shauhin, 2017*), К. Резніченко, І. Самофат (*Reznichenko and Samofat, 2015*), Г. Подоляк (*Podolak, 2015*), М. Ларссон, М. Леннборг (*Larsson and Lönnborg, 2015*), М. Дубина (*Dubyna, 2014*), С. Задорожний, А. Іщенко (*Zadorozhnyi and Yshchenko, 2014*), А. Ткаченко, К. Шматко (*Tkachenko and Shmatko, 2013*), Н. Яременко (*Yaremenko, 2012*), та ін. Проте питання розвитку інституту страхових посередників на ринку страхових послуг України залишається невирішеним і потребує подальшого дослідження.

3. Методи дослідження. Сукупність методів, що використовувалися для висвітлення теоретичних, правових та прикладних аспектів страхового посередництва, а саме: методи узагальнення, порівняння, хронологізації, аналізу та синтезу.

4. Формулювання цілей дослідження.

Головною метою дослідження є Аналіз регулятивної бази та фінансово-економічних показників посередницької діяльності у системі продажів страхових послуг в Україні, а також розробка рекомендацій щодо її оптимізації.

5. Виклад основних результатів та їх обґрунтування.

В економічно розвинених країнах посередництво є невід'ємною частиною страхових відносин, а страхові посередники – одними з найважливіших професійних суб'єктів національних страхових ринків.

Страхова діяльність в Україні, згідно зі ст. 15 Закону України «Про страхування» (*The Verkhovna Rada of Ukraine, 2001*), також може проводитись за участю страхових посередників, якими можуть бути як страхові агенти, так страхові (перестрахові) брокери. Діяльність страхових агентів і брокерів дуже схожа між собою, але їхній юридичний статус чітко розрізняється.

Страховим агентом в Україні може стати практично будь-яка дієздатна особа, її підготовка повністю перекладається на сумління страхової компанії, чиї послуги вона рекламуватиме та реалізуватиме. Водночас дослідники, оцінюючи діяльність страхових агентів, акцентують увагу на низькому рівні їх фахової підготовки та відповідальності перед клієнтом і працедавцем. У країні відсутній загальний облік та реєстрація страхових агентів із прив'язкою до конкретного страховика, що мало би бути обов'язком страхової компанії, закріпленим на юридичному рівні, за аналогією з посередницькою діяльністю з обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів в Україні. Це актуалізує проблему регламентації діяльності страхового агента на державному рівні та законодавчої унормованості діяльності мультиагентів, тобто таких професійних агентів, які працюють на декілька компаній (*Klapkiv, 2017, pp. 122-123*).

Як показують дослідження, в нашій країні страхове посередництво традиційно широко представлене практикою роботи страхових агентів. Донині ці учасники страхових відносин, які діють від імені та за дорученням страховика і виконують частину його страхової діяльності, отримуючи за свою роботу комісійну винагороду, займають значну нішу в системі реалізації страхових продуктів. Страхові агенти працюють на певну страхову компанію чи групу компаній, при цьому є самостійними, часто не входять до штатного розпису фінансової установи та працюють на основі трудової угоди, що детально регламентує їхню трудову діяльність.

Страхові брокери є незалежними суб'єктами страхового ринку, що здійснюють підприємницьку діяльність від свого імені, і зареєстровані в порядку, передбаченому Законом України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань» (*The Verkhovna Rada of Ukraine, 2003*). Крім Закону України «Про страхування» їхня діяльність регулюється низкою нормативно-правових актів, прийнятими Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, зокрема, розпорядженнями «Про затвердження Положення про реєстрацію страхових та перестрахових брокерів і ведення державного реєстру страхових та перестрахових брокерів» (*The State Financial Services Commission, 2004*), «Про затвердження Порядку складання та подання звітності страхових та/або перестрахових брокерів» (*The State Financial Services Commission, 2005*) та «Про затвердження Порядку та вимог щодо здійснення посередницької діяльності на території України з укладання договорів страхування зі страховиками-нерезидентами» (*The State Financial Services Commission, 2007*).

Згідно з чинним законодавством, право на провадження посередницької діяльності у страхуванні (перестраховуванні)

мають страхові та/або перестрахові брокери, які внесені до державного реєстру, а також страхові та/або перестрахові брокери-нерезиденти, які в установленому порядку письмово повідомили про намір здійснювати діяльність на території України (*The State Financial Services Commission, 2004*).

Розвиток брокерського страхового посередництва в Україні збігається в часі з появою приватного страхування та початком формування страхового ринку. Страхові брокери, володіючи спеціальними знаннями в усіх сферах страхування, орієнтуючись у законодавчій базі, знаючи межі можливостей широкого кола страховиків, порівнюючи та вибираючи найпривабливіші умови страхування серед низки пропозицій, здатні повною мірою забезпечити реалізацію інтересів споживачів страхових послуг. Проте дотепер попит на послуги страхових брокерів у нашій країні, незважаючи на позитивну динаміку деяких показників діяльності цих суб'єктів страхового ринку, є надто низьким.

Свідченням цього є аналіз кількісних та якісних показників брокерської діяльності. Зокрема, станом на 30.06.2018 р. в Україні співвідношення страховиків і брокерів складає трохи більше ніж 4,8:1, тоді як в економічно розвинутих країнах на одну страхову компанію припадає декілька десятків брокерських установ, що її обслуговують або працюють із нею. Зарубіжний досвід показує, що зростання кількості брокерів, які ефективно працюють на страховому ринку, відбувається відповідно до того, як укрупнюються страхові компанії. Оскільки, за оцінками аналітиків, український страховий ринок стає все більш концентрованим, системні страхові компанії поступово витісняють слабших і дрібніших конкурентів, то є великі сподівання, що страхове посередництво розпочне якісно новий, більш ефективний етап свого розвитку.

В країні станом на вересень 2018 р., за даними Державного реєстру фінансових установ, оприлюдненим Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг (*The National Commission for State Regulation of Financial Services Markets, 2018*), функції страхового та перестрахового посередництва на ринку виконують лише 60 брокерів (в т. ч. 9 представництв). Водночас, слід зазначити, що останнім часом на вітчизняний страховий ринок прийшло багато закордонних фінансових установ. Нині про намір надавати посередницькі послуги у страхуванні та перестраховуванні на території України повідомили 20 брокерів-нерезидентів з таких країн, як Чехія – 5 установ, Латвія – 4, Швейцарія – 3, Австрія – 2, Німеччина – 2, Італія – 1, Естонія 1, Литва – 1, а також одна фінансова установа з Великобританії.

Аналіз офіційних статистичних даних про надання посередницьких послуг у страхуванні та перестраховуванні в Україні показує, що взаємодія страховиків та страхувальників зі страховими й перестраховими брокерами перебуває тільки на початковому етапі розвитку. Зокрема, у 2016-2017 рр. питома вага страхових платежів, отриманих страховиками-резидентами за договорами страхування укладеними зі страхувальниками за брокерської підтримки, у валових страхових преміях українських страховиків дорівнювала близько 0,3%. Мізерними є показники частки договорів страхування, укладених брокерами зі страховиками-резидентами на користь страхувальників у загальній кількості договорів (крім договорів з обов'язкового страхування від нещасних випадків на транспорті). Зокрема, у 2017 р. із понад 70,6 млн таких договорів лише 4240 договорів уклалися за посередництва брокерів.

Це свідчить про недостатній рівень страхової культури та обізнаності потенційних страхувальників, про переваги співпраці зі страховими посередниками, а та-

кож про їхню неготовність додатково оплачувати вартість послуг брокера навіть за умови оптимально підбраного страхового захисту для себе.

Водночас, сьогодні не можна не відзначити позитивні кроки України на шляху до формування багатоканальної моделі продажу страхових продуктів. Внесок страхових брокерів у просуванні страхових послуг від страховика до споживача хоча й незначний за своїми масштабами, проте характеризується позитивною динамікою. Зокрема, впродовж 2012-2017 рр. обсяг страхових платежів, отриманих страховиками за договорами страхування, які укладені зі страхувальниками через посередників-брокерів, зріс більше як у 4,5 рази (табл. 1). При цьому частка цих надходжень, отриманих через брокерів-нерезидентів, у загальному обсязі страхових платежів, отриманих страховиками за договорами страхування, які укладені через брокерів, є незначною й коливається впродовж досліджуваного періоду в межах від 1,3% до 8,6% (у 2017 р. – 2,6%).

Варто зауважити, що питання фінансування послуг страхових брокерів в Україні є предметом дискусії науковців та практиків страхової справи. Адже через недосконале законодавство оплата за такі послуги збільшує для страхувальників ціну страхової послуги в цілому. Зокрема, як зазначають дослідники, посередництво страхового брокера може обійтися страхувальнику близько 15-20% від ціни страховки (*Makhortov and Telichko, 2009, p. 125*), тоді як у провідних країнах світу страхові брокери отримують винагороду від страхових компаній, або така винагорода здійснюється на умовах взаємної оплати посередницьких дій брокера.

Брокери, надаючи професійні посередницькі послуги, створюють можливості для реалізації перестраховальних послуг, прискорюють та полегшують укладання й здійснення перестраховальних угод, забезпечують формування перестраховальних

відносин між учасниками вітчизняного і зарубіжного ринків перестраховання, сприяють підвищенню інтенсифікації фінансових потоків за перестраховальними операціями між окремими країнами. Використовуючи широку базу даних про

учасників ринку перестраховання, брокерські компанії спроможні надати послуги з розміщення та прийняття ризику за найбільш прийнятних умов і забезпечити виконання учасниками перестраховання взятих на себе зобов'язань.

Таблиця 1. Динаміка страхових платежів, отриманих страховиками за договорами страхування, які укладені зі страхувальниками через брокерів, тис. грн

Показник	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2017 р. у % до 2012 р.
Страхові платежі, отримані страховиками за договорами страхування, які укладені зі страхувальниками, через брокерів-резидентів, тис. грн	28773,5	77079,2	66706,5	99405,5	88365,8	131128,5	455,7
Страхові платежі, отримані страховиками за договорами страхування, які укладені зі страхувальниками, через брокерів-нерезидентів, тис. грн	1373,2	7302,2	906,6	2269,0	4331,6	3497,4	254,7

Джерело: розроблено авторами за даними (*The National Commission for State Regulation of Financial Services Markets, 2018*).

До діяльності страхових брокерів, згідно з Постановою Кабінету Міністрів України № 1523 від 18 грудня 1996 р. «Про порядок провадження діяльності страховими посередниками», застосовують такі обмеження: страховий брокер не може проводити інші види діяльності, у тому числі посередницької діяльності на страховому ринку; страховий брокер не може укласти договори страхування з одним страховиком на суму страхових платежів, що не перевищує 35% загальної суми страхових платежів за всіма договорами страхування, укладеними цим брокером протягом року; розмір утримуваних страховим брокером страхових платежів протягом кожного кварталу не повинен перевищувати розмір сплаченого статутного капіталу страхового брокера; страховий брокер має право отримувати страхові платежі, якщо він забезпечує набрання чинності договором страхування не пізніше одного дня після отримання ним страхових платежів (*The Cabinet of Ministers of Ukraine, 1996*).

До основних функцій перестрахових брокерів відносять оцінку страхових ризиків, визначення необхідного обсягу

перестраховального захисту, пошук надійного перестраховика і розміщення ризиків на взаємовигідних для учасників перестрахових відносин умовах, врегулювання збитків у разі настання страхового випадку згідно з умовами договору перестраховання (*Knejsler, 2013, p. 158*).

Посередництво у перестрахованні відбувається на підставі брокерських угод зі страховиками, які мають потребу у перестрахованні як перестраховальники.

Низька місткість перестраховального ринку України та необхідність забезпечення гарантій захисту майнових інтересів страхувальників сприяли більш активному поширенню посередницьких послуг саме в перестрахованні. Зокрема, в 2011-2017 рр. у структурі премій, що надійшли за договорами страхування та перестраховання укладеними за посередництвом брокерів, обсяги надходжень перестрахових платежів склали у середньому понад 89 %.

Водночас, якщо в економічно розвинутих країнах брокери стали невід'ємною частиною страхових відносин і одним з найважливіших професійних суб'єктів страхового ринку, то в Україні цей вид

посередництва перебуває у стадії формування. Наприклад, у США понад 60% премій сплачених перестраховальниками припадає на договори, укладені за посередництвом брокерів (Yaremenko, 2012, pp. 288-289). Натомість у загальному обсязі премій сплачених українськими страховиками на перестраховування частка перестрахових платежів, що отримані перестраховиками за договорами перестраховування, укладеними через брокерів, є незначною і характеризується нестабільною динамікою: у 2011 р. її величина становила 4,5%, у 2012 р. – 14,6%, у 2013 р. – 4,9%, у 2014 р. – 3,7%, у 2015 р. – 8,4%, у 2016 р. – 9,8%, у 2017 р. – 5,9%.

Слід зазначити, що ризики перестраховувальників, на користь яких брокери укладають договори перестраховування, розміщуються переважно у перестраховиків-нерезидентів. Впродовж 2011-2017 рр. частка перестрахових платежів, отриманих перестраховиками-нерезидентами за договорами, що укладені через брокерів, у загальному обсязі надходжень отриманих перестраховиками за такими договорами, становить у середньому майже 98,6%.

Зважаючи на інтеграцію ринку фінансових послуг України у глобалізоване світове середовище такий процес є закономірним. Іноземні перестраховики, як зазначає О. В. Кнейслер, практично не беруть на перестраховування ризики без брокерської підтримки (Knejsler, 2013, p. 228). У структурі перестраховування ризиків у нерезидентів питома вага перестрахових премій, що надійшли за договорами, укладеними через брокерів, характеризується тенденцією до зростання й уже три роки поспіль становить понад 30% сплачених платежів: у 2011 р. цей показник становив 21,6%, у 2015 р., 2016 р., 2017 р. відповідно 32,7%, 31,1%, 31,4%.

Зазначимо, що умови виконання перестрахових операцій за межами України з перестраховиками-нерезидентами регламентуються Постановою Кабінету Міністрів України № 124 від 4 лютого 2004 р. (*The Cabinet of Ministers of Ukraine, 2004*), прийняття якої сприяло удосконаленню цих

відносин та зменшенню псевдоперестрахових операцій, що мали місце у 1996-2003 рр. Згідно з чинним законодавством, перестраховики-нерезиденти, з якими укладаються договори перестраховування, повинні відповідати визначеному рівню рейтингу фінансової надійності (стійкості) (*The National Commission for State Regulation of Financial Services Markets, 2013*), що гарантує готовність до виконання усіх зобов'язань перед споживачами перестрахових послуг.

Упродовж 2011-2017 рр. рівень страхових виплат, компенсованих перестраховиками за договорами перестраховування, укладеними за участю брокерів, був незначним і склав у середньому за період 11,29%.

Під час дослідження встановлено, що найбільшим попитом користується перестраховування майнових ризиків, обов'язкове страхування та добровільне страхування відповідальності перед третіми особами страхування, частка яких у загальному обсязі перестрахових платежів, отриманих перестраховиками за договорами, укладеними через брокерів, у 2017 р. дорівнювала відповідно 54,3%, 24,3% та 11,8% (у 2016 р. 48,8%, 25,9% та 25,1%). Така тенденція обумовлена високим рівнем ризиковості зазначених видів страхування та необхідністю його зниження, що забезпечується шляхом вторинного розподілу ризиків під час перестраховування. Зростання ролі брокера як посередника, що працює в інтересах клієнта, обумовлює необхідність формування та розвитку власного інституту страхових брокерів для страхового ринку України. При цьому особливої уваги потребує питання створення професійних перестрахових компаній зі значними обсягами ліквідних активів. Водночас зменшення кількості страхових та перестрахових брокерів в Україні, що має місце в останні роки (зі 101 од. у 2004 р. до 60 од. у 2017 р.) свідчить про відсутність належної уваги до цієї сфери страхових відносин з боку держави. Недостатнє фінансування зазначеного сегменту страхового бізнесу, на думку дослідників, обмежує кількість високоосвіченої молоді, яка би виявила бажання займатись брокерською діяльністю, та зацікавленість

у формуванні ґрунтовної інформаційної бази (Klapkiv, 2017, p. 173).

Значними перешкодами для розвитку страхового посередництва та посилення його ролі в дистрибуції страхових послуг у нашій країні є нестабільна соціально-економічна ситуація на сучасному етапі, низька купівельна спроможність наших співвітчизників та особливості культурно-історичних традицій українського суспільства.

6. Висновки.

В умовах ринкової економіки одним з найголовніших завдань страхових компаній є нарощування обсягів реалізації страхових послуг, максимізація прибутку від страхової та інвестиційної діяльності, зміцнення позицій на ринку. Реалізація цих завдань обумовлює необхідність створення ефективної системи просування страхових послуг до потенційного споживача із використанням всіх відомих засобів маркетингу та каналів реалізації.

Залучення страхових посередників є важливою складовою дистрибуції страхових послуг. Страхові агенти та брокери, надаючи професійні посередницькі послуги, створюють можливості для реалізації страхових послуг, прискорюють та полегшують укладання й здійснення угод, забезпечують формування страхових відносин між учасниками страхового ринку.

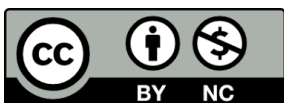
Ситуація, що склалася у цьому сегменті ринку в Україні, свідчить про необхідність посилення ролі страхових посередників у просуванні страхових послуг від страховика до потенційного клієнта, обумовлює потребу вдосконалення законодавчої бази щодо регулювання діяльності страхових посередників та підвищення рівня поінформованості потенційних споживачів страхових послуг про переваги страхового посередництва.

References

- Burling, J. (2017), "The Potential Effect of Brexit on Insurance Regulation in the UK", *Insurance Regulation in the European Union*, pp. 79–106, doi: https://doi.org/10.1007/978-3-319-61216-4_5.
- Chvertko, L. A. and Demchenko, T. A. (2018), "Travel risks insurance: problems of theory and practice", *Economies' Horizons*, no. 1(4), pp. 67–75, doi: [https://doi.org/10.31499/2616-5236.1\(4\).2018.132249](https://doi.org/10.31499/2616-5236.1(4).2018.132249).
- Dominique-Ferreira, S. (2017), "How important is the strategic order of product attribute presentation in the non-life insurance market?", *Journal of Retailing and Consumer Services*, vol. 34, pp. 138–144, doi: <https://doi.org/10.1016/j.jretconser.2016.09.013>.
- Dubyna, M., Tunik, M., Bilous, K. and Sobolieva, T. (2014), "Role of insurance agents in providing the growth of client's trust to the insurers", *Visnyk Chernihivskoho derzhavnogo tekhnolohichnoho universytetu*, no. 2 (74), pp. 163–172.
- Klapkiv, Yu. M. (2017a), "Conflict of interest in the activities of insurance intermediaries", *Naukovyi visnyk Mukachivskoho derzhavnogo universytetu. Ser. Ekonomika*, vol. 2, pp. 171–176.
- Klapkiv, Yu. M. (2017b), "Features of the activity of insurance agents in the Ukrainian insurance market", *Ekonomichnyi visnyk Zaporizkoi derzhavnoi inzhenernoi akademii*, vol. 3(09), pp. 119–123.
- Knejsler, O. V. (2012), *Rynok perestrakhuvannia Ukrainy: teoretyko-metodolohichni dominanty formuvannia ta priorityety rozvytku* [Ukrainian reinsurance market: theoretical and methodological dominance of formation and development priorities], Tsentr uchbovoi literatury, Kyiv, Ukraine, 416 p.
- Knejsler, O. V. (2013), "Insurance mediation in the reinsurance market". *Aktualni problemy ekonomiky*, no. 1, pp. 154–159.
- Larsson, M. and Lönnborg, M. (2015). "The Survival and Success of wedish Mutual Insurers", In: Pearson, R. and Yoneyama, T. (eds.). *Corporate Forms and Organisational Choice in International Insurance*, Oxford University Press, Oxford, pp. 93–113.
- Makhortov, Yu. O. and Telichko, N. O. (2009), "The role of insurance brokers in the development of the insurance market of Ukraine", *Ekonomichnyi visnyk Donbasu*, no. 4 (18), pp. 122–129.
- Melnychuk, Yu. M. (2018), *Teoriia i praktyka strakhuvannia zhyttia v Ukraini* [Theory and Practice of Life Insurance in Ukraine], VPTs Visavi, Uman, Ukraine, 158 p.
- Melnychuk, Yu. M. and Garmatiuk, O. V. (2018), "Factors of influence on sales activities of insurers of life insurance", *Economies' Horizons*, no. 1(4), pp. 60–66, doi: [https://doi.org/10.31499/2616-5236.1\(4\).2018.132246](https://doi.org/10.31499/2616-5236.1(4).2018.132246)

- Natsionalna komisiia, shcho zdiisniue derzhavne rehuliuвання u sferi rynkiv finansovykh posluh (2018), State register of financial institutions, available at: <https://www.nfp.gov.ua/ua/Inshi-reiestry-ta-pereliky.html> (Accessed 25 August 2018).
- Natsionalna komisiia, shcho zdiisniue derzhavne rehuliuвання u sferi rynkiv finansovykh posluh (2018), Information on brokerage services in insurance and / or reinsurance, available at: <https://www.nfp.gov.ua/ua/Informatsiia-pro-poserednytski-posluhy-u-strakhuvanni-taoboperestrakhuvanni.html> (Accessed 25 August 2018).
- Natsionalna komisiia, shcho zdiisniue derzhavne rehuliuвання u sferi rynkiv finansovykh posluh (2018), Information on the state and development of the insurance market of Ukraine, available at: <https://www.nfp.gov.ua/ua/Informatsiia-pro-stan-i-rozvytok-strakhovoho-rynku-Ukrainy.html> (Accessed 25 August 2018).
- Podolak, G. D. (2015), "Insurance for Cyber Risks: A Comprehensive Analysis of the Evolving Exposure", *Today's Litigation and Tomorrow's Challenges*, vol. 33, pp. 369-371.
- Reznichenko, K. H. and Samofat, I. S. (2015), "Features of taxation of insurance companies in Ukraine", *Zbirnyk naukovykh prats Natsionalnoho universytetu derzhavnoi podatkovoi sluzhby Ukrainy*, no. 1, p. 144.
- Shauhin, T. (2017), Data Breach, Privacy, and Cyber Insurance: How Insurance Companies Act as "Compliance Managers" for Businesses, *L. & SOC. INQUIRY*, pp. 162-175.
- The Cabinet of Ministers of Ukraine (2004), Resolution "On approval of the Procedure and requirements for the reinsurance from an insurer (reinsurer) of a non-resident", available at: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/124-2004> (Accessed 25 August 2018).
- The National Commission for State Regulation of Financial Services Markets (2013), The Order "On approval of the Requirements for ratings of financial reliability (stability) of insurers and non-resident reinsurers and the procedure for their confirmation", available at: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1285-13> (Accessed 20 August 2018).
- The State Financial Services Commission (2004), The Regulation Act "On Approval of the Regulation on the Registration of Insurance and Reinsurance Brokers and the State Register of Insurance and Reinsurance Brokers", available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0801-04> (Accessed 20 August 2018).
- The State Financial Services Commission (2005), The Order "On Approval of the Procedure of Composition and Reporting of Insurance and / or Reinsurance Brokers", available at: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0955-05> (Accessed 25 August 2018).
- The State Financial Services Commission (2007), The Regulation Act "On approval of the Procedure and requirements for the implementation of intermediary activities on the territory of Ukraine for the conclusion of insurance contracts with non-resident insurers", available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1288-07> (Accessed 25 August 2018).
- The Verkhovna Rada of Ukraine (1996), The Law of Ukraine "On Insurance", available at: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/85/96-вр> (Accessed 25 August 2018).
- The Verkhovna Rada of Ukraine (1996), The Law of Ukraine "On the procedure for carrying out activities by insurance intermediaries: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated December 18, 1996, no. 1523", available at: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1523-96-п> (Accessed 25 August 2018).
- The Verkhovna Rada of Ukraine (2003), The Law of Ukraine "On the State Registration of Legal Entities, Individual Entrepreneurs and Public Associations", available at: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/755-15> (Accessed 25 August 2018).
- Tkachenko, A. M. and Shmatko, K. A. (2013), "The Mediation on the market of insurance services of Ukraine", *Poserednytstvo na rynku strakhovykh posluh Ukrainy*, vol. 1, no. 2, pp. 130-132.
- Vuuren, V. and Justine, A. (2017), "Historical analysis of the origins, development and nature of market conduct regulation: a study of four insurance markets", available at: <http://www.wiredspace.wits.ac.za> (Accessed 25 August 2018).
- Yaremenko, N. V. (2012), "Evolution of the Institute of Brokers in the Global Insurance Market", *Zbirnyk naukovykh prats Natsionalnoho universytetu derzhavnoi podatkovoi sluzhby Ukrainy*, no. 2, pp. 286-291.
- Zadorozhnyi, S. V. and Yshchenko, A. S. (2014), "Current problems of the institute of insurance mediation", *Molodyi vchenyi*, no. 1 (03), pp. 71-74.

Цей твір ліцензовано на умовах Ліцензії Creative Commons «із Зазначенням Авторства — Некомерційна 4.0 Міжнародна» (CC BY-NC 4.0).

This is an open access journal and all published articles are licensed under a Creative Commons "Attribution-NonCommercial 4.0 International" (CC BY-NC 4.0).